

Які бувають форми дискримінації та навіщо мені це знати

Дискримінація — це комплексне явище, яке має різні форми і прояви. Знати, коли ваші права порушені — це перший крок до свого захисту. Читайте про інші форми дискримінації в брошурах серії «Захисти себе від дискримінації!»

Як скласти скаргу про дискримінацію та кому скаржитись?

Поскаржитись на дискримінацію ви можете до суду або направити скаргу до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

- Скаргу про дискримінацію, як і скаргу на будь-яке інше порушення прав людини до Уповноваженого, ви можете скласти у довільній формі
- Важливо зазначити всі обставини, вказати порушника ваших прав і надати персональні дані
- Пам'ятайте, анонімні скарги не розглядаються
- Скаргу можна надіслати онлайн або поштою

Як мені може допомогти Уповноважений Верховної Ради України з прав людини?

Уповноважений здійснює нагляд за виконанням Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» і виконує такі функції:

- розглядає скарги на всі форми дискримінації в різних сферах суспільних відносин, зокрема у приватній сфері;
- здійснює моніторинг дотримання принципу недискримінації, веде статистику випадків дискримінації та узагальнює інформацію, готує щорічні доповіді;
- надає експертні висновки у справах про дискримінацію за зверненням суду.

Якщо вас дискримінували, звертайтеся зі скаргами до Уповноваженого!

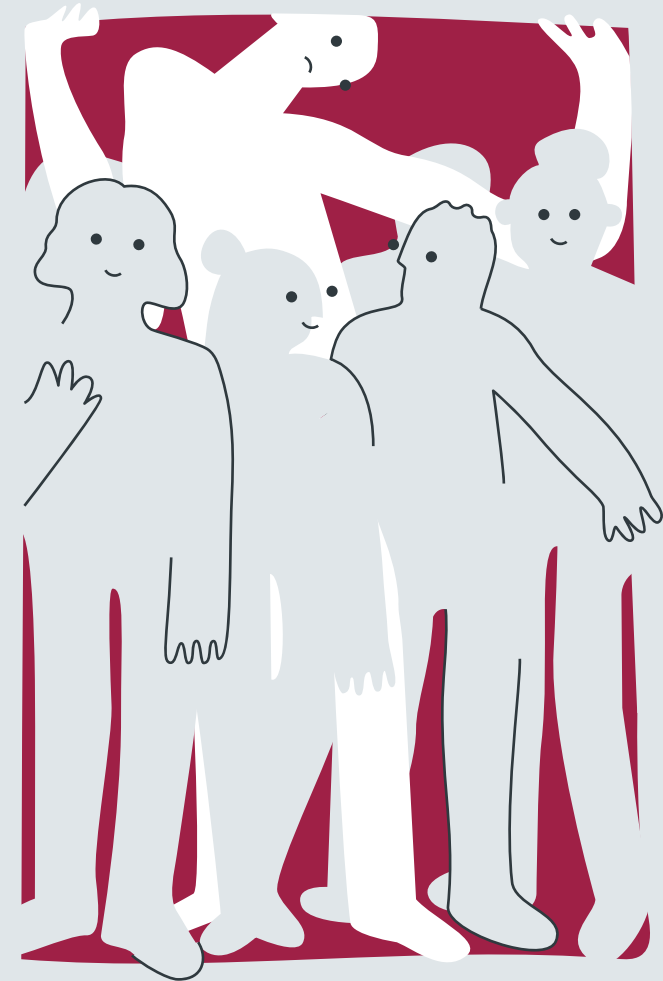
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

Адреса: вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008
тел.: 044-253-75-89, тел.: 0800-50-17-20
(безкоштовно)
email: hotline@ombudsman.gov.ua

Цей документ підготовлений у рамках проекту, що фінансується Європейським Союзом та Радою Європи «Посилення доступу до правосуддя за допомогою механізмів відшкодування правосуддя жертвам дискримінації, злочинів ненависті та мови ненависті у країнах Східного партнерства» в рамках «Партнерства заради належного врядування II». Думки, висловлені в цьому документі, не є офіційною позицією будь-якої сторони.

Непряма дискримінація

серія «Захисти себе від дискримінації!»

Непряма дискримінація — це ситуація, коли практика, правило чи критерії, які застосовуються однаково до всіх людей, впливають на певних людей гірше, ніж на інших (через їхні захищені ознаки).

Що таке НЕпряма дискримінація

Це спрощене визначення непрямої дискримінації. В Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» непряма дискримінація — це ситуація, за якої внаслідок реалізації чи застосування формально нейтральних правових норм, критеріїв оцінки, правил, вимог чи практики для особи та/або групи осіб за їх певними ознаками виникають менш сприятливі умови або становище порівняно з іншими особами та/або групами осіб, крім випадків, коли їх реалізація чи застосування має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними».

Що таке захищені ознаки

Захищені ознаки — це ознаки, за якими заборонено розрізняти людей і поводитись із кимось гірше, ніж з іншими.

В Законі є детальний, проте невичерпний перелік ознак: **раса, колір шкіри, політичні, релігійні та інші переконання, стать, вік, інвалідність, етнічне та соціальне походження, громадянство, сімейний та майновий стан, місце проживання, мова або інші ознаки.**

Словосполучення «інші ознаки» означає, що перелік є відкритим, а люди з іншими, подібними до перелічених у Законі ознаками, також мають бути захищені від дискримінації. Серед інших ознак — **ВІЛ-позитивний статус, статус ВПО чи ветерана АТО, сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність, стан здоров'я** тощо. Більшість із цих ознак містяться в інших законах України.

Приклади забороненої поведінки

У дитячому садочці не передбачено окремого харчування для дітей з алергією. Відтак, діти, які мають непереносимість лактози чи глютену, не отримують спеціального харчування (**дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я**)

— Законодавством не врегульоване питання обов'язковості та об'єму супроводу сурдоперекладом мовлення на загальнонаціональних каналах. Відповідно на більшості каналів такий переклад відсутній, як і субтитри, що робить послугу недоступною для людей з вадами слуху (**дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я**)

— В оголошенні про вакансію зазначена вимога щодо мінімального досвіду роботи, наприклад від 10 років, що може призвести до **дискримінації за ознакою віку**, зокрема, у випадку, якщо роботодавець не зможе аргументувати необхідність наявності такого мінімального досвіду для виконання саме цієї роботи

— Служба доставки змінює правила роботи та не доставляє продукцію до дверей квартири, а просить клієнтів спускатись за замовленням на вулицю, внаслідок чого клієнти які належать до маломобільних груп населення, не можуть скористатись послугою доставки (**дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я**)

— Жорсткі правила дрес-коду для працівників можуть обмежувати права тих, хто має носити певне релігійне вбрання, наприклад жінок мусульманок, які носять хустку на голові (**дискримінація за ознакою релігійних переконань та статі**)

Якщо ви впізнаєте себе чи когось зі своїх близьких у цих або аналогічних ситуаціях, це привід замислитись.

Поставте собі кілька запитань:

Чи поводитись зі мною гірше, ніж з іншими в аналогічній ситуації?

Яка моя захищена ознака могла стати причиною гіршого поводження?

Чи була правомірною мета різниці у поводженні?